

Työväen Musiikkitapahtuma 50 vuotta

Työväen Musiikkitapahtuma ry on valtakunnallinen, vahva kulttuuritoimija ja tapahtumajärjestäjä, joka tekee yhteistyötä muun muassa taiteilijoiden, kansalaisjärjestöjen sekä muiden kulttuuritapahtumien ja -yhdistysten kanssa. Tapahtuma on Pirkanmaan festivaalien ja Finland Festivalin jäsen. Yhdistys panostaa erityisesti tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen kulttuuritarjontaan sekä kestävään kehitykseen.

Perinteikäs, valkeakoskelainen ja valtakunnallinen kulttuurifestivaali Työväen Musiikkitapahtuma täyttää 50 vuotta kesällä 2022. Juhlavuoteen panostetaan erityisesti ja suunnitteilla on pitkin vuotta erilaisia konsertteja sekä tapahtumia. Juhlavuoden päätapahtuma järjestetään 27. -31.7. Valkeakoskella monitaidefestivaalin muodossa.

Festivaali rakentuu UPM Tervasaaren paperitehtaan ja Myllysaaren museon pihamaalle, puiston ja vanhan kanavan rantaan. Tervasaaren paperitehdas ja samalla Valkeakosken teollisuushistoria täyttää samalla 150 vuotta. Viisipäiväisen kulttuuritapahtuman ohjelmistossa kuullaan laaja kirjo eri musiikkityylejä sekä esittävää taidetta. Ohjelmistossa on erikoiskonsertteja, kansainvälisen työväenliikkeen kulttuuriperinteiden esille tuontia, työväen – ja kisällilaulujen historiaa, lavatansseja, yhteiskunnallisia sekä kulttuuridebatteja, vaihtoehtomusiikkia, lasten- ja nuorten ohjelmaa, mielenkiintoisia uusia lauluntekijöitä, vähemmistökulttuuria sekä lisäksi tapahtumaan tuotetaan juhlanäyttely Myllysaaren museoon sekä julkaistaan juhla kirja. Ohjelmaa tuotetaan myös palvelutaloihin ikäihmisille sekä striimataan niille, jotka eivät voi osallistua paikan päällä. Työväen Musiikkitapahtuma haluaa olla myös lapsiystävällinen festivaali. Lapsilta ei peritä maksua ja perheille tarjotaan korkeatasoista ohjelmaa usean päivän ajan. Tapahtumaorganisaatio haluaa kasvattaa uusia festivaalikävijöitä, mutta samalla ajatus sukupolvien yhdistämisestä näkyy vahvana ohjelmistoa suunnitellessa. Ikäihmiset pääsevät myös ilmaiseksi tapahtumaan ja voivat nauttia Nostalgiaa ja kohtaamisista tehtaan piippujen alla, lasten riemusta, koskettavista esityksistä ja keskusteluista, joita voi muistella vielä myöhemmin kotona. Syksyllä yhdistys järjestää Tanssin hurmaa -suomalaisen tanssilavakulttuurin hanketta koululaisille ympäri Pirkanmaata. Joulukuussa yhdistys järjestää talvifestivaalin koko perheelle. Yhdistys pystyy tarjoamaan ilmaista ja edullista ohjelmaa, vain jos yhdistys saa tukea. Kulttuuri kuuluu kaikille ja työväenkulttuurin perintö ja kehittäminen tarvitsee tukensa ja paikkansa sen esittämiseen kipeämmin kuin koskaan vuonna 2022.

Juhlavuonna tapahtuma haluaa kunnioittaa niitä ihmisiä ja tahoja, jotka ovat tehneet lujasti palkatonta ja palkallista työtä festivaalin kehittämisen eteen. Työväen Musiikkitapahtumassa on esiintynyt vuosikymmenien aikana tuhansia taiteilijoita. Monet heistä ovat jo edesmenneitä, monet tekevät vieläkin uraansa ja monet ovat alkumatkallaan. Kaikki taiteilijat eivät ole olleet ammattilaisia, vaan tapahtuma on halunnut tarjota foorumin myös kulttuurin ja taiteen harrastajille. Työväen Musiikkitapahtuma haluaa olla yhdenvertainen kaikessa tekemisessään, ei siis pelkästään yleisön saavutettavuuden kannalta, vaan myös esittävän taiteen tekijöiden työn mahdollistajana. Haluamme nostaa taiteilijat ja marginaalit valokeilaan.

Juhlavuonna on sallittua muistella, mutta katse on samalla suunnattava tulevaisuuteen. Tapahtumaorganisaatiossa on aina oltava tuntosarvet esillä. Yleisölle tulee tarjota uusia innovaatioita sekä esitellä uusia ja mielenkiintoisia taiteen tekijöitä ja ilmiöitä, unohtamatta juuriaan. Työväen Musiikkitapahtuma on koko kansan festivaali, joka ei kuitenkaan koskaan kulje valtavirrassa, eikä ole kaupallinen tapahtuma. Työväen Musiikkitapahtuma tilaa musiikin- ja taiteen tekijöiltä teoksia sekä haluaa nostaa marginaalitaidetta esille. Tapahtumaorganisaatio haluaa kehittää myös tapoja, jolla saadaan yleisö mukaan festivaalin suunnitteluun.

Tehtaan pilli soi taas! Työväen Musiikkitapahtuma 27. -31.7.2022 –otteita toimintasuunnitelmasta

Juhlakirja ja -näyttely

Tapahtumaan tuotetaan juhlanäyttely sekä julkaistaan juhlakirja. Kirjan kirjoittajaksi on lupautunut tietokirjailija Timo Kalevi Forss yhdessä Työväen Musiikkitapahtuma toiminnanjohtaja Marianne Haapojan kanssa. Timo Kalevi Forss (s. 1967) on helsinkiläinen tietokirjailija, joka on aiemmin kirjoittanut mm. menestysteoksen Gösta Sundqvist – Leevi and the Leavingsin dynamo (2017). Marianne Haapoja (s.1973) on puolestaan luotsannut Työväen Musiikkitapahtuma ry:tä lähes 25 vuotta. Haapoja toimitti vuonna 2019 yhdessä Saijaleena Rantasen kanssa kaksikielisen kirjan Monta oksaa –tarinoita ruotsinsuomalaisten elämästä ja kulttuurista.

Vuodesta 1972 Valkeakoskella järjestetty Työväen Musiikkitapahtuma on yksi Suomen vanhimmista festivaaleista. Tehtaan pilli soi! Työväen Musiikkitapahtuma 50 vuotta on tietokirja, joka kokoaa yksiin kansiin festivaalin monimuotoisen historian henkilöhaastatteluiden, arkistotiedon ja valokuvien keinoin. Kirja pyrkii olemaan yhtä elävä kuin itse festivaalikin ja ääni annetaan festivaalin tekijöille, artisteille ja yleisölle aina talkoolaisista kirkkaimpiin tähtiin.

Juhlanäyttely Myllysaaren museossa

Juhlanäyttely Myllysaaren museossa esittelee tapahtuman historiaa muun muassa valokuvien sekä graafisesti. Näyttelyn valokuvat ovat Työväen Musiikkitapahtuman arkistokuvia sekä festivaalikävijöiltä kerättyjä. Tapahtuma järjestää valokuvakeräyksen, jonka parhaat kuvat valitaan juhlakirjaan ja -näyttelyyn. Tapahtuman graafisesta ilmeestä on vastannut pitkään kuvataiteilija Ville Helttula, joka on luonut tapahtuman piippulogon sekä vanhanajan tytön ja pojan tarinan. Juhlavuodeksi tapahtuma saa uuden ja nykyaikaisen ilmeen, joka kertoo samalla sukupolvien tarinaa.

Juhlakonsertti

Tuija Rantalainen on laulaja, lauluntekijä, jonka säveltämä ja sanoittama leipäjonojenkka kuvaa tarkkanäköisesti ja sarkastisesti eriarvoistuvaa Suomea. Tuija Rantalainen suunnittelee yhdessä tapahtuman toiminnanjohtajan kanssa juhluvuoden konsertin, joka on läpileikkaus tapahtuman eri vuosikymmeniin. Teemat, tekijät ja eri vuosikymmenien ajankuva ja musiikkityylit tiivistetään puolitoistatuntiseen konserttiin, johon Rantalainen ja Haapoja kutsuvat mielenkiintoisia solistivieraita. Rantalaisen yhtyeessä soittavat Janne Louhivuori (kitarat), Eeva Koivusalo (basso), Markus Jaatinen (rummut) ja Veini Nupponen (saha). Rantalainen sovittaa konsertin laulut ja kirjoittaa myös isoja, moniäänisiä lauluosuuksia konsertin solisteille.

”Suomalainen työväenlaulu –kisällilaulajien aika” -kirjan julkistaminen ja konsertti

Kisällilaulu? Musiikin nykykuluttaja ei ole moisesta tyyli-suunnasta koskaan kuullutkaan.

Kisällit lauloivat kaikesta – myös sen, mitä edes lehtiin ei uskallettu kirjoittaa. Työväen Musiikkitapahtuman avajaisissa julkaistaan Tipi Tuovisen kirja, joka avaa lukemattoman lehden poliittiseen historiaan – työväenliikkeen järjestösiin, salaisen poliisin operaatioihin ja kommunistien maanlaiseen toimintaan.

Kisällilauluja lauletaan vieläkin ja se oli bänditoiminnan valtavirtaa, kun esimerkiksi Reino Helismaa, Taisto Tammi, Reijo Kallio ja Reijo Frank opettelivat musiikin esittäjiksi. Monien muiden laulutähdiksi nousseiden

tavoin he ovat kaikki aloittaneet kisällilauluryhmissä. Tanssiorkesteri Dallapén alkumuoto oli Rajamäen Pojat kisälliryhmä.

Kirjan kirjoittaja Timo ”Tipi” Tuovinen käyttää ammattinimikettä ”musiikin sekakäyttäjä”. 45 vuotta kestänyt työura pitää sisällään soittamista, sovittamista, säveltämistä, äänittämistä, miksaamista, alan opetustoimintaa ja ennen kaikkea musiikin tuotantoa äänilevyille ja elokuviin.

Vuonna 2016 Tuovinen käynnisti sotien jälkeisen kisällilaulun keruun Työväen Musiikkitapahtumassa. Tuolloin kisälliryhmät esittivät muun ohjelmistonsa ohella myös uudet työväenlaulut. Keräyksessä saatiin taltioitua noin 4500-5000 laulua ja runsaasti uutta taustatietoa laulumuodosta. Kisällilaulu täytti 100 vuotta kesällä 2020. Koko ilmiö, aikanaan merkittävimpiä nuorisomusiikin lajeja, on aiemmin jäänyt tutkimatta ja esittelemättä.

Festivaalin syntypäivillä yleisölle tarjotaan harvinaisempaa kuultavaa Tipi Tuovisen suunnittelemassa konsertissa. Kisällilauluihin perustuva konsertti esitetään festivaalin avajaisissa Sananvapauden lavalla, jonne yleisö pääsee ilmaiseksi. Konsertissa soittaa esimerkiksi Harri Kuusjärvi, joka on uuden harmonikkamusiikin omaleimaisimpia tekijöitä. Konsertin muista muusikoista mainittakoon Ossi Peura, Karri ”Paleface” Miettinen sekä Anssi Nykänen. Konsertin solisteiksi valitaan myöhemmin.

Työväenlaulut ja Helismaa –kaksi kirjailijaa kohtaavat

Timo Kalevi Forss on julkaissut vuonna 2021 kirjan Reino Helismaasta. Tipi Tuovisen kisällikirja käsittelee myös samaa lauluntekijäaihetta. Ennen tapahtuman avajaisia ja Kisällilaulukonserttia on yleisöllä tilaisuus tutustumaan molempien kirjojen maisemaan kirjailijoiden kertomina ja yleisö pääsee myös esittämään kysymyksiä Helismaasta ja kisällilaulujen perinnöstä.

Lapsiystävällinen festivaali –lastenraati valitsee ohjelmiston

Työväen Musiikkitapahtuma huomioi lapsiyleisöään ilmaisella ja korkeatasoisella ohjelmatarjonnallaan. Juhlavuoden kunniaksi perustetaan lastenraati, joka saa suunnitella ja päättää festivaalin lauantain ja sunnuntain koko perheen kulttuuriohjelman. Heinäkuun lopulla on yleensä hellettä, siksi tapahtumaorganisaatio suunnittelee ensimmäistä kertaa musiikki- taideohjelmaa, jota viedään festivaalin aikana yleisille uimarannoille. Uimarannoilla on helppo tehdä taidetta esimerkiksi hiekasta, kävyistä, vedestä ja roskista. Tätä projektia varten palkataan esimerkiksi ympäristötaiteilija. Lapset pääsevät muutenkin ilmaiseksi festivaaliin viikonloppuna klo 20 asti.

Naisten klinikka

Festivaalin kolmena iltana Salakapakka esittelee eri lauluntekijöiden musiikkia heidän itsensä esittämänä. Naisten klinikka järjestetään ensimmäistä kertaa ja siihen kutsutaan syntymäpäivien kunniaksi lauluntekijöitä; Kielo Kärkkäinen, Laura Moisio, Viitasen Piia sekä Kanerva.

Ihmemaan siirtolaisnaiset

Tutkija Saijaleena Rantanen (Mut, FM) ja toiminnanjohtaja ovat suunnitelleet konsertin, jossa kuullaan lauluja amerikansuomalaisista naisista ja heidän elämästään Amerikan ihmemaassa. Toimittaja Pekka Laine (Yle) on mukana ideoimassa konserttia ja hän on lupautunut konsertin tarinankertojaksi ja juontajaksi. Konsertin orkesterina toimii itseoikeutetusti Laulava Unioini, joka on levyttänyt vanhoja IWW-lauluja.

Orkesterin vakijäsen Paleface on konsertin yksi solisti. Konsertin naissolisteiksi on tulossa myös huippunimiä ja hienosta stemmalaulannasta vastaa naiskuoro Elegia.

Liksom Lux –Rosa Liksomin yhteiskunnalliset laulut

Rosa Liksomin luotsaama Liksom Lux yhtyeen konsertti istuu tapahtuman ideologiaan kuin hansikas. Liksomin tekstit kertovat eriarvoistuvasta maailmasta, ilmastonmuutoksesta, pakolaista ja rahan vallasta. Kolmen naisen yhtyeessä laulun hoitaa Liksom itse ja basisti Eeva Koivusalo on säveltänyt kappaleet. Yhtyeen kolmas jäsen taiteilijanimeltään Liisa Lux on Taideyliopiston professori Anita Seppä.

Kuubalais-suomalaista salsaa

Jo perinteeksi muodostunut suosittu Salsa-klubi lauantai-illan päätteeksi tuo rytmikkään tuulahduksen Etelä-Amerikasta helsinkiläisen salsaryhmä Los Salsanisman toimesta, jossa laulaa muun muassa kuubalaistaustainen Pablo Contino Sanchez. Los Salsanismo tuo myös tanssijoita mukanaan ja yleisö pääsee opettelemaan salsan saloja.

Nyt toivotaan parasta, että tapahtuma saadaan toteuttaa normaalisti ja mahdollisimman moni pääsisi juhlimaan Valkeakoskelle!

Kunnioittaen

Työväen Musiikkitapahtuma ry:n puolesta Marianne Haapoja